

Hoe schrijf je een academische tekst

Deel I

Basisvaardigheden

Met het schrijven van papers, essays, verslagen en scripties bereid je je voor om te kunnen deelnemen aan het academische debat. Dat is uiteindelijk waarom je een universitaire studie volgt: door onderzoek verwerf je kennis en nieuwe inzichten die je met andere wetenschappers wilt delen. Dat doe je vrijwel altijd schriftelijk via artikelen in wetenschappelijke tijdschriften of via publicaties op het internet. Lezers kunnen nationaal en internationaal kritisch nadenken over wat je hebt bedacht en daarop reageren. Door die discussie kom je tot nieuwe inzichten. Schrijven is dus een essentieel onderdeel van je studie en je toekomstige baan.

TIP Bekijk op de website www.taalwinkel.nl het interview met Jose Plug, voormalig onderwijsdirecteur Neerlandistiek, over de rol van schrijven tijdens je studie.

Wat is academisch schrijven?

Aan academische teksten worden andere - en meestal hogere - eisen gesteld dan aan de teksten die je op de middelbare school of tijdens je Hbo-opleiding hebt geschreven. Het schrijven ervan is een vaardigheid die je moet ontwikkelen tijdens je studie. Je leert de conventies die in jouw studie gelden voor het opbouwen van een betoog en voor het technisch verzorgen van verschillende soorten teksten. Bovendien moet je ervoor zorgen dat lezers altijd kunnen achterhalen waar welke informatie vandaan komt. Jouw stuk kan voor een ander aanleiding zijn om verder onderzoek te doen. Die moet jouw bronnen kunnen zien en ze snel terug kunnen vinden. Daarnaast moet ook altijd te controleren zijn of je

informatie juist hebt overgenomen. Op die manier voorkom je plagiaat, een ernstige overtreding in de academische wereld.

TIP Lees en bekijk een paar artikelen uit wetenschappelijke tijdschriften die voor jouw studie toonaangevend zijn. Zo krijg je een indruk van de onderwerpen waarover wordt geschreven, maar ook hoe zo'n tekst is opgebouwd, wat voor woorden er worden gebruikt en welke schrijfstijl men hanteert.

Wat moet je kunnen aan het begin van de studie?

Wanneer je pas begint met je studie, moet je dit academische schrijven vaak nog (deels) ontwikkelen. Je leert welke schrijfstijl je moet gebruiken, hoe je een probleemstelling kunt formuleren, een goede opzet maakt en hoe je kunt verwijzen naar literatuur. Er wordt wel een bepaald instapniveau van je verwacht. Hieronder wordt beschreven welke eisen voor dat niveau gelden.

- Je kunt redelijk correct een tekst schrijven over een onderwerp dat je interesseert. Het kan wel voorkomen dat de verbanden in langere teksten soms nog niet helemaal duidelijk zijn.
- Je kunt een begrijpelijke samenvatting maken van een langer artikel uit je eigen interessesfeer of de informatie uit diverse teksten zoals kranten, internet en brochures gebruiken voor een werkstuk.
- Je kunt verslagen schrijven waarin de hoofdlijnen van een werkoverleg staan of de voortgang van een project, of van een stage.
- Je kunt een betogende tekst schrijven waarin je een standpunt met argumenten ondersteunt.
- Je kunt informatie en argumenten uit een aantal bronnen verwerken in een tekst.

Studenten Services

Bureau Studentenpsychologen - Loopbaanadviescentrum - Studentendecanen
Student Service Desk - Bureau Internationale Studentenzaken

www.uva.nl/succesvolstudereren

concentratie studie

MINDMAPPEN

zelfdiscipline

onthouden

context

tijd zelfkennis

SUCCESVOL

FLEXIBILITEIT

STUDIEVAARDIGHEDEN

VERBANDEN LEGGEN

excelleren

DOORZETTINGSVERMOGEN

SCHRIJVEN

pro-activiteit

PLANNING

peercoaching

UITDAGING

academisch

STUDEREN

colleges

sociale vaardigheden

AMBITIE

kritisch denken

LEERSTIJLEN

leesstrategie

keuze

tentamen

HERHALEN

presentatie

TIP Vind je een of meer van bovenstaande taken nog lastig? Kijk dan op www.taalwinkel.nl bij de volgende taaltips (hier kun je op zoeken via de zoekfunctie).

Taaltip 131 'Samenvatten'
Taaltip 815 'Een argumentatieschema maken'
Taaltip 808 'Een betoog schrijven'
Taaltip 82 'Literatuur verwerken'

Welke eisen worden er aan je schriftelijke taalgebruik gesteld?

Om aan een universiteit te kunnen studeren, moet je Nederlands op VWO-niveau beheersen. Wat moet je daarvoor kunnen?

Schrijfstijl

Een juiste schrijfstijl is voor veel studenten een lastige kwestie aan het begin van de opleiding. Door je studie, de teksten die je leest en het vak Academische Vaardigheden leer je langzamerhand wel wat een goede wetenschappelijke stijl is. Aan het begin van je opleiding verwachten we in ieder geval dat je helder en zakelijk, neutraal formuleert. Pas op met informele taal als sms-taal en populaire straattaal. Maak niet te lange zinnen en vermijd overbodige woorden. Schrijven is vaak schrappen.

TIP Wil je meer weten over je eigen schrijfstijl? Doe dan de stijltoets op www.taalwinkel.nl die je vindt onder de optie Taalhelp.

Woordenschat

Hoe groter je woordenschat is, hoe minder problemen je zult hebben met lezen en met jezelf zorgvuldig uit te drukken. Een grote woordenschat is een van de grootste voorspellers van studiesucces, dat wil zeggen: de kans dat je succesvol bent in je studie is voor een groot deel afhankelijk van de grootte van je woordenschat. Werk dus actief aan het vergroten ervan. Als meer dan 5% van de woorden in een tekst je problemen opleveren, dan is het al een zware klus die tekst te lezen.

TIP Lees veel, zoek alle woorden op die je niet kent en maak er aantekeningen van. Lees vaktijdschriften om je het jargon van je studie eigen te maken.

Taalgebruik

Zorgvuldigheid is een belangrijk kenmerk van een academische werkhouding. Dat betekent dat je ook zorgvuldig met je taal omgaat en de regels ervan goed kan toepassen. Je teksten bevatten weinig tot geen grammaticafouten. Hetzelfde geldt voor spelfouten. Ook wordt je geacht leestekens als punt, komma, puntkomma zorgvuldig te kunnen toepassen.

TIP Onder de optie Taalhelp vind je op www.taalwinkel.nl een aantal toetsjes die je kunt maken om te zien of je niveau van grammatica-, spelling- en interpunctiekennis voldoende is. Op deze site vind je ook veel tips en informatie over deze onderwerpen.

Lay-out en verzorging

Een tekst kan nog zo'n goede inhoud bevatten, als er veel fouten en slordigheden in staan, raakt de lezer snel geïrriteerd en krijgt een slechte indruk van de schrijver. Realiseer je dat spel-, taal- en lay-outfouten het eerste opvallen, niet een goede structuur of duidelijke probleemstelling.

TIP Lever je teksten pas in als je er heel zorgvuldig naar hebt gekeken en door een kritische lezer hebt laten lezen. Lees meer over de technische verzorging van teksten op www.taalwinkel.nl, Taaltip 7218 Technische verzorging.

Vragen of problemen?

Vraag je je na het lezen van deze tekst af of je Nederlands voldoende op niveau is? Vraag je docent om een opinie. Meld je bij problemen aan bij het Instituut voor Nederlands Taalonderwijs en Taaladvies voor advies over eventueel te volgen cursussen om je Nederlands op voldoende niveau te krijgen. Kijk voor meer informatie op www.intt.uva.nl.

Studenten Services

Bureau Studentpsychologen - Loopbaanadviescentrum - Studentendecanen
Student Service Desk - Bureau Internationale Studentenzaken

www.uva.nl/succesvolstuderen